

Андрощук І.П. Етнографічна практика в процесі підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: тези доповідей IX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 9-10 листопада 2017 року). Хмельницький, 2017. С. 122–123.

*Андрощук І.П.
к.пед.н., доц. кафедри теорії та методики
трудового і професійного навчання
Хмельницького національного університету*

ЕТНОГРАФІЧНА ПРАКТИКА В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Велике значення у професійній підготовці майбутніх вчителів трудового навчання та технологій належить етнографічним дослідженням народних ремесел. Підготовка педагога не вичерпується лише професійним виміром – необхідно формувати інтелігента, гармонійно і всесторонньо розвинену особистість. Проведення майбутніми вчителями трудового навчання та технологій цих досліджень спрямовується на національно-культурне відродження й будується на кращих здобутках і цінностях українського народу. Без глибокого та систематичного пізнання народної духовної і матеріально-побутової культури неможливо формувати нові ціннісні орієнтації в умовах державної незалежності.

Етнографічна практика з декоративно-прикладного мистецтва здійснюється на ґрунтовній теоретичній основі, що закладається в процесі вивчення всіх спеціальних предметів, передусім таких, як «Декоративно-прикладне мистецтво», «Художня обробка матеріалів», «Композиція» та ін.

Навчально-етнографічна практика з декоративно-прикладного мистецтва студентів здійснюється на базі музеїв, сільських, селищних та районних рад (польова), історично-культурних заповідників тощо. Це забезпечує єдність

теоретичної і практичної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій в контексті досліджень регіональних особливостей українських народних промислів.

Організація етнографічно-дослідницької діяльності студентів напряму «Середня освіта. Трудове навчання та технології» спрямована на національне та патріотичне виховання студентської молоді, на формування у молоді глибокої свідомості, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, інших соціально значущих надбань вітчизняної і світової духовної культури.

Головна мета етнографічної практики з декоративно-прикладного мистецтва полягає в удосконаленні та розширенні їхніх знань новими даними стосовно розвитку та регіональних особливостей українських народних ремесел; розвитку здібностей студентів до творчого мислення, наукового аналізу явищ, процесів, формування свідомих громадян України.

Основними завданнями етнографічної практики з декоративно-прикладного мистецтва є:

- поглиблення знань студентів щодо особливостей дослідницької діяльності співробітників музею;
- розвиток інтересу студентів до етнографічно-дослідницької діяльності, зокрема в напрямі дослідження народних ремесел;
- удосконалення вмінь студентів планувати пошукову діяльність, задокументовувати отримані дані, використовувати набуті знання в дослідницькій діяльності, планувати свою діяльність під час практики;
- формування вмінь налагоджувати взаємодію з людьми під час проведення досліджень;
- формування вмінь аналізувати інформацію, отриману під час проведення дослідницької діяльності;
- розвиток шанобливого ставлення до історії, культури, звичаїв, традицій, свят, обрядів України, її регіонів, а також культури інших етносів, які проживають на території держави.

Етнографічно-дослідницька робота в музеї передбачає:

- опис виставкової зали етнографічного відділу та визначення місця народних ремесел в експозиції відділу. Зазначимо, що дослідження основних підходів до формування експозиції, присвяченої народним ремеслам доповнюється додатками у вигляді фотографій;
- характеристику предметів досліджуваного виду народного ремесла, що зберігаються у фондах музею (їх кількість, різноманітність);
- наведення переліку документації, яка стосується роботи працівників етнографічного відділу музею;
- визначення особливостей та декоративного оздоблення в досліджуваному виді ремесла, в залежності від району виготовлення даного виробу (регіональні відмінності). Доповнюється додатками у вигляді фотографій та графічного зображення орнаментів.

У ході проходження практики студенти також знайомляться з різними технологіями виготовлення виробів. Тому одне із завдань полягає у здійсненні відеофіксування однієї з технологій виготовлення виробу декоративно-прикладного мистецтва з дотриманням такої послідовності:

- опис майбутнього виробу (тип, група, характеристика);
- опис використовуваного матеріалу (обґрунтування доцільності використання обраного матеріалу для майбутнього виробу, його характеристика);
- опис інструментів, пристроїв та допоміжного обладнання для виготовлення майбутнього виробу;
- опис техніки виготовлення обраного виробу (повна характеристика техніки виготовлення виробу від початку і до остаточного завершення);
- аналіз виконаної роботи.

Таким чином, проходження етнографічної практики майбутніми вчителями трудового навчання та технологій забезпечує не лише формування професійних знань та умінь, а й залучення до вивчення національної спадщини

з метою передачі цієї інформації своїм учням у майбутній професійній діяльності.